

Jnă şiră garmond:
odată 7 cr., a doua oră
6 cr., a treia oră 5 cr.,
şi de fie care publica-
tiune timbru de 30 cr.

Totă ce privesce fôca
să se adreseze la «Re-
dactiunea şi Admini-
stratiunea Unirii»
în
Blaşiu.

Abonamintul
Pentru monarchie:
Pre ană 6 fl., 1/2 ană
3 fl., 1/4 ană 1 fl. 50 cr.
Pentru străinătate:
Pre 1 ană 18 frcs., 1/2
ană 9 frcs., 1/4 ană
4 frcs. 50 cm.
Fôca apare în fie care
Sâmbătă.

Unirea

Fôce bisericescă-politică.

Anul IV.

Blaşiu 6 Ianuariu 1894.

Numărul I.

Christosû se nasce, măriţi-lu!

*** Totu răsăritul creştinû plinû de bucurie ţine astăzi marele prasnîc alu Nasceriî Domnului. În polata bogatului şi în coliba sêracului lapedă astăzi creştiniî dela sine grijile lumesci, ca laolaltă cu angeriî să se veselăscă şi bucare de nascerea Rescumpăratoriului lumii.

Şi în adevêrû! de mare taină ne aduce aminte prasnîculu acesta strălucitû, de taină aceea necuprinsă de mintea noastră, cându Fiulû lui Dumneđeu celû nascutû din vécû dela Tatălû, intrupatû din Spiritulû sfintû şi din Feciôra în fire omenescă ca şi a noastră, s'a arêtatû în lume. Profetulû adâncindu-se în taină acêsta a unirii celei mai strînse a lui Dumneđeu cu omulû în o singură faţă, şi uimitû vedêndû, că nu o pôte cuprinde, strigă lumii întregi, vedute şi nevedute: „Şi nêmulû lui cine-lû va spune?”

Mii de anî l'au doritû toţi dreptiî să-lû vadă. „Veselăscă-se ceriulû de-a supra, şi norû să roueze dreptate! Să rêsărâ pămîntulû, şi să ordâslăscă milă!” Atâta suntû de energice cuvintele, prin cari erumpe dorulû acesta din sufletulû profetiilorû!

Êră cându a sositû „plinirea timpului” şi în peştera umilită s'a arêtatû în timpû „doritulû popôrêlorû”, ângerii în ceriû au saltatû cântândû „Marire întru cei de susû lui Dumneđeu”, pe pămîntû între cei dintâiû, cari l'au

adoratû, au fostû regii, domnitoriî popôrêlorû, êră dreptiî ca s. Ioanû Botezatoriulû şi Simeonû bêtrânulû l'au salutatû cu cuvinte, cum nu mai fu salutatû nici unû muritoriû, celû dintâiû arêtândû-lû şi dicêndû: „*Êta mielulû lui Dumneđeu, celû ce ridică pecatulû lumii*”, êră celû de alû doilea luându-lû în braţe şi dicêndû: „*Vedurâ ochiî mei mântuirea ta, carea ai gătitû înaintea feţei tuturorû popôrêlorû, lumină întru lumina limbilorû.*”

Unû înţelesû adâncû este în cuvintele acestorû doi dreptiî. Ele cuprindû în puţine cuvinte ţinta şi calea, spre care curge şi trebuie să curgă istoria întregă a nêmului omenescû. După celû dintâiû Isusû Christosû are să mântuăscă lumea de pecatû, după alû doilea are să fie lumina tuturorû popôrêlorû, a lumii întregi. Căci ce este simburele istoriei nêmului omenescû? Luptă neînteruptă spre a scăpa de pecatû şi spre a afla adevêrulû. Luptă pentru virtute şi lumină. Fără de ajutoriulû specialû alû lui Dumneđeu însă luptă cu totulû deşertă, ceea ce toţi cugetatoriî adânci din tôte timpurile au recunoscutû.

Şi acum Fiulû lui Dumneđeu nascutû în ziua acêsta mare în scurta sa petrecere între noi a rêscompêratû întregû nêmulû omenescû de pecatû şi a arêtatû adevêrulû pentru toţi şi pentru tôte timpurile. De aceea nêmulû omenescû nu are decâtû să primăscă rôdele rescumpărâriî spre a se

ridica până la cea mai înaltă tréptă de virtute, ce e cu putinţă între muritori, şi să-şi supună mintea sa luminei, adevêrulû adusû de Elû, ca să pôtă fi odihnitû.

Numai trei deçi şi trei de anî a petrecutû însă Fiulû lui Dumneđeu pe pămîntû în trupû omenescû între noi. Vistieria, ce ne-o a câştigatû prin môrtea şi învăţatura sa, ar fi peritû pôte de atunci, dacă după depărtarea sa dintre noi n'ar fi lăsatû în loculû sêu pe nimeni, care rôdele rescumpărâriî să le aplice ômenilorû până la capetulû lumii, şi totû asemenea adevêrulû adusû de Elû să-lû propovêduăscă în lume, până vorû mai fi muritori pe pămîntû.

Fiulû lui Dumneđeu însă s'a îngrijitû şi de acêsta, căci deşi cu trupulû s'a depărtatû dintre noi, totuşî a rêmăsu în modû misticû şi mai departe între noi, căci în loculû sêu a lăsatû sfînta biserică catolică, în frunte cu biserică Romei, Christosulû celû misticû, povêluită tainicû de Elû, ca până la capetulû lumii să mântuăscă şi înveţe pe muritori. De aceea celû ce nu se supune bisericei acêsteia, acela Lui nu se supune, şi celû ce gonesc biserica Lui, pe elû îlû gonesc. „*Saule! Saule! ce mă gonesc?*” a strigatû din ceriû cătră Paulû. Paulû însă nu pe Christosû îlû gonă, ci biserica Lui, şi elû totuşî îi striga: „*Saule! Saule! ce mă gonesc?*”

Mândria, ce clocotesc în peptulû omenescû ca urmare a deteriorâriî firii

Feuilleton.

În nôptea de crăciunû.

Novelă.

Pe părinţi l'au îngropatû astă vară. Amindoi au muritû, unulû după celalaltû, de coleră. Ei au iubit'o cu cea mai ferbinte dragoste părinţescă. Trăiau numai dela mânâ la gură şi din puţina lorû moşioră. Odată fuseseră în stare bună, fruntaşii satului, dar multe au fostû nenorocirile, cari au trecutû preste capetele lorû. Într'unû anû le-a arsû casa, cu ceva mai înainte le-au peritû vitele. Dar erau ômeni cu frica lui Dumneđeu şi trăiau în înţelegere şi dragoste, de cându s'au luatû şi până în casulû lorû celû mai din urmă.

Câtû nu se gândiaû ei la fericirea Paulinei! Dumneđeu a vrutû, ca până erau încă bogati, — aveau casă frumoasă, vite, moşie, — să o pôrte la şcolă, şi ea le-a îndulcitû multû viaţa, căci se purta bine, era blândă şi învăţa. Paulina s'a făcutû fată mare, şi ei ar fi doritû, să o vadă fericită, ar fi voitû, ca ea să nu cunoscă întristarea şi neajunsulû. Ce bine ar fi, să fie êrăşi în averea lorû de mai înainte şi să nu

muncăscă pentru alţiî, mama să nu cöse pentru străini, êr tatălû să nu fie deregătoriû la unû moşierû! Dar dacă Dumneđeu a voitû aşa, ei se supunû voii lui preasfinte. Şi ce bucurie simţiaû vedêndû, că Paulina nu se supêră de sôrtea asta! Mai mult se căiaû părinţiî decâtû ea, că n'au cutare lucru, pe cându alţiî îlû au. Munciaû părinţiî, ca să adune fetei o zestre bunisoră. Dar môrtea nu s'a uftatû la aceea, dacă ei şt-au ajunsû ţinta ori nu. Paulina a rêmăsu orfană şi fără de nici o avere. Nimicû nu strînseră părinţiî, cându li-s'a ciontatû firulû vieţii.

Câte lacrimi a vêrsatû tinêra fată! Câte suspine l'au sfâşiatû peptulû ziua şi nôptea. Dar Dumneđeu n'a pârăsit'o, pe cum n'a pârăsitû nici ea sfînta lui voe şi sfintele lui porunci. O mătuşe bêtrână s'a învoitû, să locuăscă cu ea, şi lucrau amindouê lucruri femeesci, şi aşa trăiau de pe o zi pe alta. Bêtrâna torcea şi ţesea, êr Paulina cosea. Moşia puţină, ce o avea, a dat'o să o lucre alţiî în parte, êr căsciôra, unde locuiaû, era a lorû proprie.

Vara, ce i-a adusû atâta supêrare, a trecutû de multû. Moşû crăciunî bătea la uşe. Êra o sară de crăciunû veselă, cum e

sara acêsta totdeauna. Zăpada ajungea până la genunchi şi cădea mereû. Frigulû nu era mare. Copiî alergau voioşi în susû şi în josû cu stêna. Colindele cu glasurile lorû minunate şi varii rêsunaû din tôte părţile. Neastimpêraşii copii nu puteau tăcê. Unulû dicea: Eû am căpêtatû aci numai atâta? Altulû: Eû numai colacă! Şi rîdea şi-şi făcea hazû unulû de altulû. Dintr'o casă liniştită şi cu fereştile cătră uliţă puteau fi martorû la crăciunulû copiilorû.

Paulina sta lângă masă şi zimbăia la lărmierea lacomilorû copii de pe stradă. Ar fi voitû să lase şi ea copiî, să colinde, dar fiindû cam târziu, se temea a ţinê uşa deschisă.

Unû chipû gingaşû era ea. Faţa îi era albă şi curată ca fulgiî de nea. Trăsăturile blânde şi linişcite.

Mătuşe-sa şedea lângă focû şi o întreba, că de ce n'are voe mai bună, că fetelorû aşa li-se şede, să fie vesele ca paserile, ca ea, cându era fată. De ce nu iese şi ea în lume cu prietina, să-şi facă voe bună, ci mai bine îi place, să şedă cu o babă ca ea? De ce fuge de lume şi stă aşa de singuratică, câtû nu cuteză să se abată pe la ea nimeni, nici ficiori, nici fete?

omenesci prin păcatul strămoșesc a făcut și până acum, și va face de bună samă și în viitoriu pe destui, ca să nu se supună lui Christos celui mistic, bisericii catolice în frunte cu biserica Romei. Precum celelalte rele, ce isvoresc din natura noastră deteriorată pentru păcatul strămoșesc, așa și desbinările de cătră trupul mistic al lui Christos, de cătră biserica Lui cea adevărată, nu vor înceta decât la capetul lumii, când toate urmările păcatului strămoșesc vor fi șterse, și firea omenescă va fi reintregită deplin prin rescumpărarea de pe cruce.

Căile și dispozițiile prevedinței dumnezeesci însă sunt admirabile. Pricinuesc toate desbinările acestea multă, foarte multă durere bisericii. Îi este însă spre mângăere, că precum Iudeii în îndărătnicia lor sunt o dovadă pentru divinitatea credinței noastre creștine, așa creștinii desbinați sunt o dovadă pentru adevărul bisericii catolice cu biserica Romei în frunte. Și chiar prasnicul acesta mare, ce-lu serbăm astăzi, este o dovadă strălucită despre acesta.

Nascerea Fiului lui Dumnezeu este începutul mântuirii noastre. Cu toate acestea creștinii cei dintâi au început a serba mai întâi nu nascerea cea trupescă a Fiului lui Dumnezeu, ci arătarea Lui cea dintâi în public la râul Iordanului în 6 Ianuarie, care este prasnicul mult mai vechiu ca al Născerii Domnului din 25 Decembrie. O au făcutu această creștinii cei dintâi, ca să nu-i invinovătescă păgânii, că și ei serbeză nascerea Dumnezeului lor, de unde ar urma, că și Dumnezeul lor e născut în timp, cum serbau păgânii nascerea zeilor păgănesi născuți în timp. Căci păgânii nu erau

în stare a deosebi nascerea eternă a Fiului lui Dumnezeu din Tatăl de nascerea Lui în timp din Fecióra.

Misteriul născerii Fiului lui Dumnezeu din Fecióra este însă mult mai de valoare în economia dumnezească a mântuirii, decât ca creștinii să nu fie cugetat mult în iubire și adorațiune asupra lui. De aceea când păgânismul era aproape stins, cât creștinii nu se mai temeau de imputări din partea lor, atunci începură a prăsui și nascerea Fiului lui Dumnezeu mai întâi laolaltă cu arătarea la Iordan în 6 Ianuarie, și după aceea separat în 25 Decembrie. Cine a introdus însă prasnicul Născerii Domnului pentru toți creștinii? Acela, pe care l-a pus Dumnezeu capul bisericii sale. Papa dela Roma Liberii, care cu biserica Romei a serbat mai întâi nascerea Domnului în 25 Decembrie a anului 354. De el a ascultat în scurt timp întregu apusul și întregu resăritul, așa încât în resăritu pe la capetul seclului al patrulea pretutindenii se prăsnuia Nascerea Domnului în 25 Decembrie după dispunerea Papei.

Și totuși resăritul desbinat dăce astăzi, că Pontificele Romei n'a fost și nu este capul bisericii, când el cântă și se desfătează astăzi în urma unei dispoziții papale! A nu este acesta o dovadă despre adevărul bisericii catolice în frunte cu Pontificele Romei subministrată chiar de resăritul desbinat?

Nouă Românilor uniți ne servește acesta spre mare mângăere. De aceea este mare încrederea noastră în Dumnezeu, că întorcându-ne în sinul bisericii întemeiate de Fiul Lui, precum până acum binecuvântările lui re-

versate preste noi au fost așa copioase, cât evenimentul sfinței Uniri a fost ca o a doua nascere pentru națiunea română, așa dacă cu credință vom persista și mai departe în adevărata și singura biserică a lui Isus Christos, gata a înfrunta ori ce inimic din afară și ori ce perfidie din lăuntru, atunci binecuvântarea lui Dumnezeu preste nemul nostru se va revărsa cu îmbelșugare și în viitoriu, căci Fiul lui Dumnezeu a zis: „Căutați mai întâi împărăția lui Dumnezeu și dreptatea lui, și celelalte toate se vor adauge voue.”

Un răspuns scurt „Telegrafului Român”. — În Nr. 50 al foii noastre în articolul de fond vorbind despre căsătoria civilă am constatat adevărul cunoscut în tota lumea, că creștinii gr. resăriteni au primit totă legislațiunea civilă bizantină cu privire la căsătorie. Din împrejurarea acesta am dedus, că ei nici nu se pot plange tare în contra căsătoriei civile, deoarece pentru ei statul magiar face numai aceea, ce a făcut de mult statul bizantin.

Din pricina constatării acesteia s'a sferat foarte „Telegraful Român” din Sibiu, și în Nr. 137 ar voi să ne dovedească, cumcă n'ar fi așa. Se vede, că frații dela „Telegraful Român” puțin își cunosc istoria dreptului bisericii proprii. Ca să nu facem vorbă lungă, îi întrebăm numai două lucruri:

1. Pe ce se razimă motivele cele multe de despărțiri din biserica disidentă a resăritului? A nu pe novela 117 a împăratului Iustinian?

2. A nu novela acesta o pot proba dui dela „Telegraful Român”, că e în conformitate cu cele 7 sinode ecumenice din resăritu, și cu principiul evident din sftuta Scriptură, că „ce a împreunat Dumnezeu, omul să nu

„Veți, mătușe dragă, chiar asta o doresc eu, ca nimeni să nu se abată pe la mine. Nimeni nu mă înțelege, și de ce să-i doresc? Ei au alt scop, care nu samănă cu al meu.”

„Dar, fată dragă, pentru numele lui Dumnezeu, nu vei vre tu, să trăiesc pentru totdeauna în sărăcie și lipsa asta. Apoi să fii totdeauna așa fără de nici o veselie? La ce mai trăiesc dar? Eu când eram ca tine, trăiam altă traiu. Dar lasă numai, te vei mărita, pe cum e azi Vineri, și încă bine, după un om învâțat, că ești vrednică, puilul mătușii. Eu nu sciam, să-mi scriu decât numele, și totu m'a luat dascăl, dar tu?”

„Mătușe, ca să fii fericită, nu-mi ceri dela Dumnezeu avere și cu mult mai puțin un bărbat. Eu nu vreau să mă mărit. N'as fi fericită și nu l'as feri nici pe el. De ce să ies dar în lume, de ce să doresc prietene și ficior, cari numai ar rde de mine, că nu m'ar înțelege?”

Bétrana mătușe se minuna de vorbele ei și-gândia, că pote supărarea după părinți o face să vorbească astfel, dar se va schimba ea.

Apoi s'au culcat. Paulina s'a rugat: în această sară mai ferbinte ca ori și când. Simția și ea greul vieții destul de amar și se ruga, de se pote și va vre Dumnezeu, să i-l ușureze. Inima și gândul îi erau curate ca alu ângerilor. Un vis de ângeru i-a și trimis. Dumnezeu după sftuta ei rugăciune. „Isuse,” așa se ruga, „care în această noapte te-ai născut și ai adus omenimii viață nouă, îndură-te și schimbă-mi și

mie acestă traiu greu! Isuse, ajută-mi, să mă asemănă preadulcei tale măice!”

Părea că a privit prin ferestă noptea la cerul senin și plin de stele scipitoare. De odată se deschide cerul, și pe rațele de lumină, ce vinău din ceru, în față cu feresta ei se pogoră o mulțime nenumărată de ângeri blândi și frumoși și albi cu aripă curate și ușore, ér din mijlocul lor Iese un copilaș frumos cu aureolă dumnezească în jurul capului și-i neteșce fruntea și-i dice, că o primesce și pe ea între feciorele sale cele alese, cari au sberat cu cugetul său de pe pământul cel plin de plăceri amăgitoare și deșerte la el și desprețind pe mirii necredincioși de pe pământ și-au ales de mire pe Fiul lui Dumnezeu.

Paulina când s'a trezit, mai simția încă acea mișcare nelușchuită, ce a simțit-o în vis. Sărbătorile crăciunului le-a petrecut rugându-se la Dumnezeu cu mai multă sete și cu mai multă dulceta decât până acum. Și-i era schimbată întregă ființa. O veselie neobișnuită îi juca pe față, și mătușe-sa se bucura. Dar de visu nu i-a pomenit nimica. Se temeă parcă să și gândească la el, nu să mai și vorbească, că Isus i-s'a arătat în vis și i-a grăit el nevrednicei vorbe arăt de neînțelese.

Au trecut sărbătorile, și sosiră érași zile de muncă, de muncă ostenitoare de dimineață până sara. Și lucrul mergea mai ușor, căci visul acela îi turna în sufletu mângăere ne mai simțită până aci. Și mulțămia lui Dumnezeu, că i-a ascultat rugăciunea și i-a trimis ușurare.

În satu au sosit două călugărițe, cari cerșiau mila omenilor pentru casa lor, unde adăpostiau și cresceau orfane. Ele au ajuns și la casa Paulinei, unde cele două femei chiar ședeau la prânzu. Străinele erau așa de prietinoase, și mătușă le-a pofțit să mănânce și ele. Așa au putut sta împreună mai mult de vorbă.

Paulina nu mai veduse până atunci călugărițe. Abia a auzit ori a cetit ceva despre ele. Mătușă, femeie curiosă, le-a întrebă, cum trăiesc, din ce și pentru ce? Ele le-au spus despre chemarea lor nobilă, despre viața viitoare și despre ordul lor, garanța celelalte vieți. Paulina asculta cu sete la vorbele lor. Éta ceea ce doria ea atât de mult să scie! Era în sfârșit fericită, că a aflat o mare taină. Acum scie, ce a însemnat visul ei, acum își pote talmăci visul și nu se mai teme a se gândi la acele cuvinte dumnezeesci, cari i-s'au spus în vis, ci va implini cu dragu, ce i-a cerut ceresculu mire. Nici ea nu doria alta decât să rămână vecinic o fecióra, dar nu scia, cari sunt feciorele, despre cari i-s'a grăit în vis.

„Cu ce vă îndurați și voi pentru îmbunătățirea casei noastre?” au zis măicele.

„Cu o nouă soră, care va lucra și ea cu zel pentru săracii lui Dumnezeu,” a răspuns Paulina.

Ea s'a făcut călugăriță și s'a gândit în totă viața sa cu sfințenie la visul din noptea de crăciun.

Elena S.



despartă? Noi credem, că acesta nu o voru pute dovedi nici odată.

Astfelu stândū lucrulū, pentru ce legile împărătilor bizantini să fie pentru dinșii legi sacre, éră legile parlamentulū magiarū aprobate de regele să nu fie sacre?

Legislațiunea asta bizantină, purcășu nu din geniulū cerescū alū creștinismulū, ci din natura moleșită a Grecilorū și a orientaliilorū, a luatū căsătoriei consistința și stabilitatea aceea, ce trebie să o aibă între creștini, și carea în mare parte a avut-o chiarū și la Romanii păgâni. În urma legislațiunii acesteia suntū la gr. orientali despărțirile așa de multe și ușore. Cu deosebire însă noul legislațiunea acēta primită de gr. orientali ne face multū năcasū. La noi Romanii uniți căsătorie în conformitate cu spiritulū creștinū și cu geniulū anticū romanū este și trebie să fie consistentă și stabilă. Și pe unde poporulū nostru nu e amestecatū cu gr. orientali și n'are prilejū, să vadă despărțirile cele multe și ușore ale gr. orientaliilorū, mai de locū nu se pornescū procese divorțiale. Chiarū dimpotrivă, unde e amestecatū cu gr. orientali, fiindū că *exempla trahunt*, câtū dicit umblă să se despărță, așa câtū putemū dice, că de pildă tribunalulū de căsătorie archidieceșanū din Blașiu nu funcționeză decătū pentru 4-5 tracte protopopeski din ținuturile, unde ai noștri trăsescū forțe amestecați cu gr. orientali.

Și fiindū că noi nu putemū judeca căsătorie după legile bizantine, ci după ale bisericeii, și nici nu-l putemū despărță așa ușorū, ce facū ei atunci? Iși lasă legea, se facū gr. orientali și în scurtū timpū suntū despărțiti.

Astfelu stândū lucrulū, putemū să dīcemū, că dacā Dumneșeu va permite introducerea căsătoriei civile la noi, de o parte codicele civilū de căsătorie nu va fi așa laxū ca legislațiunea bizantină, de altă parte nici despărțirile nu vorū fi așa ușore ca după legile bizantine dela gr. orientali. Și așa că-

sătorie civilă din *punctulū acesta de vedere* nu ne va face atāta stricāciune ca novelā lui Iustinianū, după care se îndreptă gr. orientali, căci nu vorū mai trece atāți gr. catolici la gr. orientali, numai ca să se pōtă despărți.

Cu tōte acestea însă ne-amū bucura, dacā episcopatulū gr. orientali la timpulū său ar fi soțū de luptā cu episcopatulū catolicū în combaterea proiectulū căsătoriei civile, deși cândū Tisza a făcutū de două ori încercarea de a introduce căsătorie *civilă din necesitate*, nici unū episcopū gr. orientali nici românescū, nici sêrbescū nu a dīșit nici unū cuvintū.

În urmă le dīcemū dnitorū dela „Telegraful Român“, să nu mai umble îmбетându atāta pe cei simpli cu frasa, că biserica dinșilorū este „*biserica națională*“. În credință nu e națională, căci le este comună cu Slavii și Grecii. În ritū nu e națională, căci ritulū e grecescū. În organizațiune nu e națională, căci e protestantă sâșescă. Dacā însă e națională în înțelesulū, că ea, întru câtū formeză o Mitropolie, e chemată a lucra pentru binele vremelnici și vecnicii singurū alū poporului românescū din astā Mitropolie și nu pentru alū altorū poporē, apoi chiarū așa e de națională și biserica unită. Și așa nu aū nimica specialū, cu ce să se mândreșcă și să îmबete pe omenii instruiți și luminați.

Revistă bisericească.

Din Patrie.

Pastorală colectivă a episcopatulū catolicū din Ungaria a apărutū. Episcopii de ritulū latinū aū și distribuit-o în diecesele sale spre a fi cetită poporului în 6 a c. Pastorală atrage atențiunea clerului și a poporului la reformele politice-bisericești proiectate de guvernū, prin cari reforme se vatamă credința catolică, și prōvocă pe credincioși,

ca să se grupeze în jurulū archiepiscopilorū, ca toți împreună cu o inimă și cu unū sufletū să-și apere credința, drepturile bisericești și libertatea consciinței, de orece și credincioșii aū datorința de a-și apăra biserica.

Pregătirile pentru congresulū catolicū, care se va ținē în 16 a c., suntū terminate. Pe 17 a c. Primatule a convocatū conferință în cestiunea congresiei. La conferința acēta vorū lua parte și capitulele prin reprezentați sēi.

Roma.

Sfinția Sa Leonū XIII din incidentulū anului nou a primitū în audiență corpulū diplomaticū din Vaticanū.

Mgr. Zerr episcopulū catolicū din Tirapol din Rusia de câtva timpū petrece în Roma. Precum se scrie diarului „*Pol. Corr.*“, elū ar fi trimisitū în Roma de către guvernulū rusescū cu scopulū de a aplana diferințele născute în timpulū din urmă între Rusia și Vaticanū. Causa diferințelorū este persecuțiunea, la care este espusă biserica catolică în Polonia. Contra acesteii persecuțiuni Papa a protestatū.

Revistă politică.

Afaceri interne.

Partidele politice reprezentate în dieta țerei cu ocaziunea anului nou aū felicitatū pe conducătorii sēi.

Deputații din partidulū liberalū, care aū e la putere, aū felicitatū mai întâiū pe președintele sēu br. Podmaniczky, apoi aū mersū la ministrulū-președinte Wekerle, unde era de față întregū cabinetulū. A vorbitū Perczel Dezső felicitândū pe dlū Wekerle și întregū cabinetulū pentru succesele politice dobândite mai alesū prin proiectele de lege politice-

Mama.

După Fernan Caballero.

Era Duminecă la 20 Octobrie 1805, una dintre cele mai frumoșe zile. În prējma portulū dela Cadix se adunase lume multă. Și fețele acesteii mulțimi și buzele lorū închise staū în o contradicere atātū de vedită cu seninulū ceriū albastru.

Flota unită spaniolă și francesă chiarū părășia portulū. Speranța și curajulū îi umflase pânzele, și frumoșele stéguri primite ca darū din partea patriei fluturaū atātū de superbū de pe catarturi. Rațele sōrelui se reflectau și se refringeau de mii de ori pe suprafața verde a mării, pe carea unū vintulețū ușorū o adia ca pe unū copilū. Ceriulū atāta era de seninū, câtū nu-ți vinia să crești, că viforulū îi pōte conturba vre-odată liniștea.

Pe balconulū unei case din frumoșă parte a cetății numită San Carlos sta o femeie, a cărei privire se îndrepta acūși spre chipulū sfinței Feciōre, ce era atârnatū de unū părete, acūși spre marea, pe carea o brezdaū năile cele pompōșe. Din cândū în cândū se aușiaū bubuituri de tunū, cari parcā diceau câte unū „*rēmasū bunū*“ tinerelorū soții, cari pline de desperare își frângeau mânilū, ori prietiniilorū și compatrioțilorū, cari petrecurā pe cei ce se depărtau, ori patriei, pământulū aceluia, pe care pōte nu vorū mai păși nici odată. Și acelei femeii tăcute și singurate parcā încă îi diceau bubuiturile acele: „*Rēmasū bunū, mamā scumpă!*“

Și o, câtū de funestă a fostū ziua acēta pentru Spania, a cărei glorie o încunună cu corōnă de ciparōșū!

Dōmna C., vėduva unū căpitanū de marină, avea trei ficiori, cari toți pășirā pe urmele gloriōșe ale tatălui lorū făcēndu-se marinari. Și acum toți trei erau pe năile acelea, cari pornirā cu tōtā furia bătăliei împotriva lui Nelson. Și mama privia cu slăbiți-i ochi scaldati în lacrimi, acūși spre năile acele, acūși spre sfința Feciōră, la piciorle căreia depunea durerea-i fără margini, și cerea, să se întreprunā Marelui Judecătorii pentru ea.

Bētrāna servitōre Mărie, care încă era legată de familia acēta, se nisua mereū s'o mângāe, dar pe ea nici n'o vedea, nici n'o aușia.

„*Segnorā!*“ dīse ea reținēndu-și cu multū năcasū lacrimile „*de ce ești mereū întristată? Ori dōrā acum pentru întâia orā plēcă fiil tēi pe mare? Nu despera! Îi vei revedē érā și chiarū așa de sănētoși, cum s'aū dusū. Saū și-ai perdutū încrederea în sfința Feciōră? Fii curajōșă, cum se șede unei vėduve și unei mame de marinariū. Încrede-te în Dumneșeu, cum se cuvine, să facā unū bunū creștinū!*“

Și sermanei Mării îi succese chiarū să surfidă. Dar cu sursulū acesta își perdu tōtā puterea, și de abia se putu apropia cu inima strînsă de durere de o ferestă, ca să privescă și ea corābiile, cari îi păreaū negre, ca nisce sicrie.

„*O, copiii mei!*“ oșta buna servitōre, „*ce folosū am avutū de aceea, că v'am grijitū, ca să nu fiți atinși nici de suflarea vintulū celui mai nefsemnatū, că v'am spalatū cu apă caldută, ca să nu vē răciți, că am grijitū chiarū și de somnulū și visurile*

vōstre, și v'am însoțitū și la școlă, — de ce trebā a fostū atāta ostenelă și batere de capū, dacā voi mergeți acuma înaintea glōnțelorū? De ce trebie ore, să încolțescă chiarū în inima unei femei viața aceea, pe care bărbații o grijescū așa de puținū?!“

Și apoi își șterse érāși lacrimile, își împinse de pe frunte bucele-i albe, și făcēndū o față seninā se apropiā érāși de stăpānā-sa, ca s'o liniștescā.

De abia ajunse flota în marea deschisă, și se și porni unū vintū dela mēdă-đi-rēsăritū. Picuri mari de plōe cădeau unulū după cel-alaltū prevestindū erumperea furtunei. Dar admiralulū Villeneuve, comandantulū năilorū în locū de a se întorce în portū porunci, să strīngā pânzele, și porni mai departe — spre nimicire intocmai ca unū orbū, care merge dreptū spre o grōpă. Treideci și trei de năi împreună cu multe mii de omeni trebuiau să urmeze unū singurū omu, care orbitū de desperare îi ducea la o mōrte sigură.

Și de abia se întunecase ceriulū, de abia se neliniști marea, și stropii valurilorū, ce se isbiaū de țermū, ajungeau pānā la pāreții casei, în care locuia vėduva. Ea deodată căđu nimicită pe unū scaunū. Ochii ei uscați priviau nehotărți încōce și încolo, membrele-i fără putere începurā a trēmura, érā buzele i-se închiserā și-și perdurā colōrea. În starea asta Mărie o puse în patū, și închise repede uși și ferești, ca sgomotulū furtunei, ce se descărca totū mai multū, să nu pētrundā așa de tare la urechile stăpānei sale, care sta întinsă pe așternutū, ca fără viață. Apoi îngenuchā înaintea icōnei

bisericesc și asigurarea echilibrului în finanțele țerei. Dl. ministru-președinte preste totu a răspuns cu multă rezervă. Elu mulțamește partidului liberalu pentru încredere și sprijin, și între altele accentuează, că prin proiectele politice-bisericesc și prin administrația de stat, ce are să se introducă, se pune o nouă garanță intereselor statului și consolidării vieții naționale magiare; și că relațiunile pacifice din afară le permite a se dedica pentru regularea afacerilor interne. Cestiunea naționalităților a fostu adusă înainte în discursul, ce l'a ținutu deputatul Busbach, felicitându pe br. Bánffy Dezső președintele casei deputaților. Elu a ținutu, că Magiarul prin administrația de stat și prin reformele bisericesc politice voescu să sâdască spiritul magiaru în toți cetățenii și să delature toate pedecile, ce au stat până acum în calea ajungerii acestui scop. „Nu vomu suferi agitațiunile îndreptate în contra întregității statului. Pământul acesta de o mie de ani e magiaru, și magiaru trebuie să rămână și în viitoru. Validitatea ideii de stat magiaru însemnă consolidarea, perdurarea, ță zădărnicierea ei ar însemna desolarea, nimicirea. Din cauza acăsta aspirațiunile în contra întregității statului, — sub ori ce firmă ar eși la ivelă, — formeză crima trădării de patrie, și tolerarea lor însemnă complicitate. Cu îndestulare putem constata, că în privința acăsta nu există divergență de păreri între partide.“ Cu unu cinismu adevăratu jidovescu suspiciunează și inculpă dl. Busbach naționalitățile cu aspirațiunii conțrare unității și întregității statului.

Italia.

Nemulțăminea poporului din Sicilia cu impositele grele și cu tractarea vitregă

din partea organelor statului a eruptu în turburări periculoase, cari ieau dimensiuni totu mai mari. Poporul infuriat și aprupe desperat amenință cu morțe organele statului, aprind și dirimă edificiiile publice. Numai miliția mai pôte ține poporul în frâu. Dară asta nu pôte dura timp îndelungat. Statul trebuie să se îngrijescă de ameliorarea sorții poporului agricolu, care este exploatat fără milă de cătră proprietari și arindași și încărcat cu contribuțiuni mari, și a lucrătorilor din minele de sulfură, a căroru sorte este și mai de compătimitu. Numai o reformă economică radicală va puté să pună capetu stării deplorabile, care domnesce nu numai în Sicilia, ci în întregă Italia.

O atare sanare în împrejurările actuale se pare imposibilă. Dl. Crispi, care încă e Sicilianu, pe lângă cea mai mare bunavoință nu pôte mântui țara de crisa economică și financiară, în care s'a cufundat, și de anarhia și răboiul civilu, ce o amenință. Unde duce grandomania!

Correspondențe.

Bucuresci, 31 Decembre 1893.

Vă poftescu țărași la Sinodu. Lucrul mai de căpetenie tractat în sesiunea de primăvară a fostu reducerea vârstei pentru hirotonii. Canonul alu 14-lea alu sinodului alu VI, respective alu Sinodului Trulanu, prescrie: „Presviterul mai înainte de 30 ani să nu se hirotonisescă, măcar de ar fi omu cu totul vrednicu, diaconul mu mai înainte de 25 și subdiaconul de 20 ani.“ La 1883 S-tul Sinodu a redusu acăsti ani de vîrstă până la 26 pentru preoție și 24 pentru diaconie. — *Episcopul Romanului Inocenție* sprijinitu de patru Archiereși a făcutu propunerea, ca „hirotoniile seminaristilor,

pe unu ore care timp, să se considere ca legiuite începându cu etatea de 21 ani. Pentru că, între altele etatea canonică, 30 și 25 ani, cu timpul s'a totu redus, încatu la noi s'a pogorit până la 21 ani, ba încă s'a întâmplat, de amu avutu diaconi cu etatea de 16—18 ani, preoți numai dela 18—20, și chiar Archiereși, Episcopi și Mitropoliți de 21—25 ani.“ — După obiceiurile formalității propunerea s'a trimis la o comisiune specială de cinci membri. Aceștia însă n'au pututu căde cu toții de acord, ci trei au susținutu maioratul civilu sa vîrsta de 21 ani, er ceialalți doi au rămas pe lângă regulamentul dela 1883. Susținătorii opiniei din urmă s'au provocat la unitatea în privința dogmelor și a canoanelor ecumenice cu biserică din Constantinopol, la sinodele din Neocesarea și Cartagena și în deosebi la pomenitul canonu trulanu, la regulamentul sinodului, la inconvenientul hirotoniei persoanelor prea tinere, apoi la mărturisirea publică depusă cu ocaziunea hirotoniei arhieresci: „Cătră acăsta încă mai mărturisesc, că voiu conserva și voiu observa cu sînțenie până la suflarea cea mai de pe urmă toate canoanele celor șapte sinode ecumenice și a celor locale etc.“ — *Ep. Dunării de Jos:* De o vomu rezolva (cestiunea) în sensul canonicu, ne găsim în fața aceleiași dificultăți, în care ne-am găsit și până acum; de o vomu rezolva în sensu contrar canoanelor, este o rezolvare anticanonică, și eu mă tem totdeauna, să calcu canoanele... Eu de cându m'am făcutu Archiereșu, năzuescu ca să facu, să credă lumea, că canoanele nu s'au călcatu nici odată, și că dacă s'au făcutu devieri, acelea s'au făcutu în baza puterii duhovnicesc, ce o are Chiriarculu; cându deschide calea, are duhovnicescă putere, să lege și să deslege, dar lucrarea în contra canoanelor pe mine mă înspăimîntă. De aceea eu sunt de o altă idee: trebuie să păstrăm forma, ca să putem spune, că avem fundamentul canonic

Sfinte Feciore și-și întinde spre ea brațele, ca și cum ar ține pe Manuelu celu de 12 ani, care de abia își părăsise lăganul și acum și elu pornise în fața primejdiei ca aprodă, și care nu cu multu mai înainte era plin de bucurie, vîdindu-se îmbrăcatu cu uniformă bogată în șinore de aur.

Și numai vîjiutul valurilor, ce se înălțau amenințătoare, și urletul orcanului, care se porni încetu, apoi crescău mai tare și în sfârșitu se făcu plin de grăză, pentru ca apoi lipsit de puteri și slăbit să se sfârșescă în unu suspin tristu, — numai aceste mai conturba liniștea.

Deodată însă veduva auzi unu sgomotu puternicu. Ea sări repede din pat și cădu la picioarele Feciorei în brațele servitorei.

A fostu o pușcătură de tunuri. Și sgomotul acesta se repeția mereu. Nu mai încăpea nici o îndoială, că era morțea, pe carea în mijlocul furtunei omenii o trimitea unu la celalaltu. Se începuse lupta cutezată în fața pericolului comunu. Și cu toate că apa mării se revoltase și se înălța în valuri amenințătoare, și nori negri astupau ceriul, omenii totuși plini de furie se uideau unu pe altul.

Șese ore ținuse lupa acăsta înfiorătoare, care se începuse la Trafalgar și se sfârșise la depărtare de 8 miluri dela Cadix, luptă plină de vitejie, de curaj și de nenorocire....

Și la fiesce care bubuită de tunu nenorocita mamă trêmura în totu trupul. Cu apropierea serei încetu ori ce bubuitură. Dar ce era încetarea asta pe lângă vîjiutul continuu alu furtunei, decâtu mușimea morții?

Și apoi noptea, care venia, nu era decâtu o nopte lungă ca vecinicia, plină de frică și de durere.

În sfârșitu se făcu țărași ziua. Primele rațe ale sôrelui luminau trista privești, ce se oferia celor din Cadix, întocmai cum luminile de cêră de lângă sieri lumineză fața celui mortu. „Bucentauro“, „Neptun“, „Bahama“ și „Aquila“ stăteau prăpădite la țermu, și în vre-o câteva luntri erau remășițele celorlalte năi.

Și Mărie înzădaru se opinti, ca să impedece pe veduva de a se apropia de ferestă, sermana mamă nu se putu răbda, ca să nu arunce măcaru o privire spre țermu. Și ce lucru grozavu se presenta ochilor ei? — În locul flotei celei pompoze de eri, care plecase atatu de frumoasă, de superbă și de încredută, acum nu mai era decâtu o masă fără formă. Și acăsta privești umplu de spaimă și pe bătrâna Mărie. „Dumnezeul meu, acum nici fil nu mai am? Fie-ți milă, Dômne, și nu mă bate așa de tare!“ oftă veduva lăsându-se pe unu scaunu.

Și Dumnezeu auzi rugăciunea ei. În clipita aceea se auzi pași grabnici, și în momentul următoru veduva strîngea în brațe pe unu din fii săi. Ochi ei uscați se umplură iute cu lacrimi, și sermana mamă strîngea la inima sa pe copilul său. Și nici n'ajunse încă să vorbească, cându alu doilea din feciorii săi apăru pe pragul casei. Atunci veduva se ridică repede și trêmurându de emoțiune îngenunchiă la icona Feciorei. Bătrâna Mărie aduse unu paharu cu apă, ca să-i ude buzele-i, ce se mișcau convulsiv.

Spuneți însă, că pôte exista o fericire câtu de mare, care să pôtă face pe o mamă să-și uite copilul, pentru viața căruia inima ei palpită atatu de ferbiute?

„Dar unde e fratele vostru? Spune-ți-mi, ce s'a întâmplat cu el?“ întrebă veduva pe filul său.

Ei tăceau.

„De ce tăceți și nu-mi răspundeți? O, știu acum! Sermane copil! de abia ai pășit în viață și ț-ai și aflatu morțea în acea învâlmășală grozavă! Spuneți-mi, n'ascundeți nimic de mine! Ce s'a întâmplat cu micul meu Manuel?“

„E-tă-mă-să aci!“ strigă o voce durerosă de copil, și veduva strîngea la peptul său și pe cel mai tineru din copiii săi, care grăbise repede la stînul ei, ca și cum ar fi voit să-și uite chinurile, ce loviseră sufletul lui copilărescu.

Și ochii mamei se uscaseră țărași. În ei nu se mai oglinda nici fericirea, nici durerea. Chiar și fața ei cu puțin mai înainte plină de expresiune, acum se liniști deodată, întocmai ca marea, pe a cărei luciul îl înghetă recele vîntu de mîdă-nopte. Ea privia acum fără nici unu interesu la filul său, cari o încunjură, și fața ei deveni deodată nesimțitoare.

„Dômne Dumnezeule, cătu amu fostu de nesocotiți!“ strigă de-odată copilul Manuelu.

„Acum e târziu! Slaba inimă a mamei n'a pututu suporta atata fericire... a nebunită!“

▲

pentru că din momentul ce le desființăm, vor veni alții, să ne spună, că le-ați desființat în cutare sau cutare ocaziune, și astfel le vom desființa până la sfârșit, și atunci ne-am pierde canonicitatea. Cătră sfârșit observă, că motivul adevărat, pentru care s'a redus mai înainte vîrsta, a fost că absolvenții seminariului neputîndu aștepta după sfințire, își căuta altele cariere. Inconvenientul acesta însă va rămîne și mai departe, pentru că legea învățămîntului admite în Seminarul vîrsta de 12 ani. — *Archiereul Ioanichie*. De 14 ani. — *Ep. Dunării-de-jos*: Nu vorbesc de legea veche, ci de cea nouă. — *Ep. Râmnicului*: Legea nouă a Seminarilor nu fîcșeză vîrsta. — *Ep. Dunării-de-jos*: Ba o fîcșeză, 6 ani pentru băieți și 7 pentru fete. Eă admitu chiar 8 ani și cu 4 faci 12 și cu 8 în Seminaru faci 20 de ani. — *Arch. Climescu*: Dar facultatea de teologie? *Ep. Dunării-de-jos*: Noi nu vorbim de facultate, ci de preoți. — *Arch. Climescu*: La noua lege m'am referit. — *At. Dunării-de-jos*: Ești afară din ea, nu se mai pöte face nimic. Eă socotesc, însă-și admiterea vîrstei de 22 ani e vițiosă. Pentru aceea propune ca vîrsta s'o judece Chiriarchul, adică precum qisese la început să lege și să deslege Episcopul. — *Episcopul Râmnicului* combate această părere pentru cuvîntul, că se opune legii organice a Sinodului, carele e chemat a da unitatea disciplinară, apoi s'ar avé mai multe feluri de clerici în privința vîrstei. Cătu pentru călcarea canoanelor dîce, că se face numai o acomodare a lor după împrejurările prezente. Totu asemenea răspuse și Mitropolitul Primat: Nu se calcă nici un canon. Sunt canoane, pe cari nu trebuie să le discutăm, cum sunt cele dogmatice, și sunt canoane disciplinare, pe cari stul Sinodü trebuie să le alba în vedere și să le aplice după timp și împrejurări, după cum crede, că este mai bine. Dacă Stul Sinodü are această însărcinare, ca să vegheze asupra bisericeii, nu pöte să modifice un canonu privitoru la disciplina sa la etate? — *Episcopul Hușilor* propune, ca să se scöta art. 4 din regulamentu, să nu se fixeze nici o vîrstă, ci să rămîne latitudinea dată de canoane Episcopului, căci legea cea nouă asupra clerului a luat töte măsurile „de a nu se mai puté face abuzulu“ de mai înainte. — *Ep. Dunării-de-jos*, după ce intră Ministrul cultelor în sala ședințelor, desfășur de nou propunerea sa, ca cestiunea de vîrstă să se lase la apretierea Chiriarchului, de ore-ce „ca să abolim canoanele, nu putem fără să le călcăm. Dar ca să facem legi în contra canoanelor, nu ași sfătui pe S-tul Sinodü. „D-vöstră, dle Minstru,“ concludé, „sunteți legistü, sunteți mai în măsură să găsiți un mijlocü, prin care să ne puneți și pe noi la adăpostü de ori-ce.“ — *Epis. Râmnicului* arată, că nu se calcă canoanele dicîndu, că „a venit timpul să încetăm odată cu aceste vorbe, care nu aü nici o valöre aplicativă. Apoi, dacă töte prescripțiunile vieței noastre bisericesci sunt prevädate în Pidalion, nu mai are nici un înțelesü această adunare a chiriarchilor țerei; nu rămîne statulu decätü să alégă un Episcopu sau Mitropolitü și să-i dică: Eă pidalionul, mergi înainte, fă cu el administrațiune disciplinară și tötă rînduiala bisericescã.“ — *Ministrul de culte* reasumă diferitele păreri, apoi crede, că va fi mai bine, să se admită vîrsta de 21 ani, să nu se pună decätü con-

dițiunea aceea, care este indispensabilă, majoratulü. — Punîndu-se la votü, se primesce părerea ministrului, care a devenit și a majorității comisiunii.

* * *
 Discuțiunea, ce amü urmat'o până aici, este interesantă și pentru noi. Voiü aminti însă mai întăiu, că canonul din cestiune nu este alü unü sinodü ecumenicü, ci a așa numitulü sinodü Trulanü, ținutü după închierea sinodului alü VI-lea ecumenicü. Cu töte acestea Grecii totdeuna aü consideratü aceleași canoane ca emanate dela sinodulü ecumenicü sau universalü alü VI-lea. Prin urmare în casul de față ne aflăm dinainte cu unü canonü ținutü de unü sinodü ecumenicü, dar schimbatü de unü sinodü particularü, cum de bună samă este sinodulü din România. Și schimbare s'a făcutü, pentru că textul canonului e cătu se pöte de lămuritü: „măcar de ar fi omü cu totul vrednicü,“ adică și dacă la 21 de ani ar fi — candidatulü la preoție — totü așa de înțeleptü ca și la 30 de ani. De aplicarea canonului într'unü casü sau altulü particularü aci nu pöte fi vorba, și chiarü și atunci încă amü avé de observatü, — fiindü că se tractéază de stabilirea unü regulamentü uniformü pentru o țără întregă. Rămîne așa dar constatatü, că unü sinodü particularü a schimbatü unü canonü emanatü dela unü sinodü ținutü ca ecumenicü sau universalü. Așa ceva însă în antichitate nu se făcea. Și cu töte aceste cei ce facü asemenea schimbări, ținü morțișü, că ei stău numai pe lângă cele șapte săbörö ecumenice!

De anulü noü *ad multos annos!*

Philalet.

Colecta pentru gimnasiulü din Blășü.

Suma din anulü 50—1893 . fl. 1657.72
M. G. Stănescu Brașovü . fl. 5.—
Tache Stănescu . fl. 10.—
Antonia Jernea Er-Tarcea . fl. 10.—
 S'a colectatü prin dlü I. Săbădeanü Brașovü:
Ioanü Săbădeanü comerc. fl. 10.—
Petru Popü jude de trib. fl. 3.—
Dr. Dimitrie Papp adv. fl. 2.—
Dr. Eugenü Meșanu adv. fl. 2.—
Simeonü Dămianü adv. fl. 2.—
Ioanü Branü de Lenényi
 com. sup. în pens. . fl. 10.—
Iord. I. Munteanü funcț. fl. 2.— fl. 31.—
 Ioanü Costinü par. Satü noü de susü a colectatü . fl. 10.—
Vasiliü Orășanu Săntăfacobulü de m. fl. 10.—
Enea Hodoșü prof. Caransebeșü fl. 5.—
George Vișa Zlatna . fl. 5.—
 Dr. Iacobü Maiorü medicü în Lugoșü a colectatü dela:
Dr. Victorü Mihályi . fl. 20.—
Iuliü Mihályi . fl. 10.—
Coriolanü Brediceanu . fl. 10.—
Constantinü Rădulescu . fl. 10.—
Dr. Ioanü Maiorü . fl. 10.—
Nicolau Bircescu . fl. 5.—
Iulianü Ianculescu . fl. 10.—
Dr. Demetriü Florescu . fl. 5.—
Ioanü Lazarescu . fl. 1.—
Titü Hafeșü . fl. 2.—
Silvia Maiorü n. Bogdanü fl. 20.—
Dr. Iacobü Maiorü . fl. 20.—
Iuliü Rașü . fl. 10.—
Tribunistü . fl. 1.—
Corneliü Jurca . fl. 1.—
Dr. George Dobrinü . fl. 5.—
Dr. Șt. Petroviciü . fl. 5.—
Nicolau Proșteanu . fl. 5.—
Michailü Desän . fl. 5.—
Coriolanü Bircescu . fl. 2.—
Vasiliü Jurca jun. . fl. 1.—
Aureliü Ștefanü . fl. —50
Ioanü Iorga . fl. —50

Simionü Frunzä . . . fl. 2.—
Dr. George Popoviciü . fl. 5.—
A. B. C. D. . . . fl. 2.—
Rieger Nándor . . . fl. 2.—
George Martinescu . . . fl. 5.—
Traianü P. Racz . . . fl. 2.—
Dr. Popp Isidorü . . . fl. 2.—
N. N. . . . fl. 1.— fl. 180.—
Elevii dela șcöla gr. cat. din
Hodacü prin Ioanü Scridonü doc. fl. 4.40
Nico Calmuțchi în Colomea . fl. 3.—
 Colectați prin George Pascha
 preotü în Satulü noü de-josü:
Pascha Alecsä curatorü . fl. 1.—
Pascha Nuțu controlorü fl. 2.—
Pascha Mitru jude . . fl. 3.—
Pascha Afimia . . . fl. 1.—
Pascha Gavrilä senatorü fl. 1.—
Pascha Vasilie . . . fl. 1.— fl. 9.—
Petru cav. Ioanette Cămpeni . . fl. 20.—
 Suma . . fl. 1960.12

Colecta cruceiului.

La colecta cruceiului inițiată de noi în numărul 16 alü „Unirii“ din 1891 aü solvitü:
 Din parochia Blășinulü a colectatü pe an. 1893 dlü Vasilie Bersanü 14 fl.
 Până acum a încursü de totü suma de 1,682 fl. 45 cr.

Invitare la prenumerațiune.

Cu numărulü de față invitămü la abonamentü noü cu prețurile din capulü foii.

Restanțierii să-și achiteze abonamentulü câtü mai îngrabă, ca să se evite neregularități în espedarea foii.

Cei vechi să ne rămînă credincioși și să ne mai căștigelie abonentii noi.

Din partea noastră vomü cerca a mulțami töte așteptările.

Redacțiunea și Administrațiunea „Unirii“.

Noutăți.

Întru mărirea lui Dumnedö. *Ioanü Pepene* din Spini, condusü de simțulü de evlavie față de misera biserică de acolo, a cumpăratü pe sama ei potirü, discü, copie și stelutä, recerute la celebrarea sfințelü liturgiü, dändü spre scopulü acesta 25 fl. Fapta creștinéscă a numitulü credinciosü cu atâtü e vrednicä de mai mare laudă, cu câtü elü a căștigatü banii aceia ca servitorü. Dumnedö, pentru mărirea căruia a jertfitü acelü creștinü evlaviosü agonisala sa, să-l resplătescă înșutitü.

Serată literară. Vineri în 12 Ianuariü, adică în presara de S. Vasiliü va fi a treia serată literară aranjată de Reuniunea femeilorü române gr. cat. din Blășü. Cu asta ocaziune va diserta profesorulü Gavrilü Preocup. Sperămü, că dlü profesorü va avé mulți ascultători. Începutulü seratei va fi la 8 öre.

Convențiune comercială. Răboiulü vamalü între Austro-Ungaria și România se pune capetü prin convențiunea comercială închiată între aceste state. Convențiunea este întemeiată pe clausula națiunii celei mai favorizate și e închiată pe timpü nedeterminatü. Partea, care ar voi să renunțe la convențiune, trebuie să o notifice celeialte cu unü anü înainte. România a închiatü de curëndü unü tractatü comercialü și cu Gemänia.

„Tribuna“ și „Vocea poporului“, precum anunțä „Institutulü tipograficü“ din Sibiu, ărași aparü în zilele acestea.

Esecuțiile oprite. Ministrulü președinte Wekerle ca ministru de finanțe a datü ordinü tuturorü esecutorilorü, ca în lunile lui Ianuariü și Februariü ale anulü 1894 să încete cu esecuțiile. Până în Martiü așa darä esecuțiile suntü oprite.

PARTE SCIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

XVI.

Șincal despre s. Unire.

(Continuare).

§. 3.

Dl. Densușană citează mai departe în contra sîntei Uniri și aceste cuvinte, despre cari dînsul ă dice, că sînt ale lui Șincal: „Românii din Ardeal pe acele . . . turburate vremi se nevoia să țină credința, care dela început o au luat și carea biserica, sîntele săbore a totă lumea și SS. Părinți au învățat. Se sfădăiau Grecii cu Latinii pentru credință, ăra Români nu sciau de acele prici ale lor, ci cum am ădăș pe treceau intru credință și învățătura creștinească, care moșii și strămoșii lor dela începutul bisericei creștinesci o au luat.” ¹⁾

Ca să pricepem însă înțelesul cuvintelor citate și să ne convingem, că aci nu este vorba de o luptă religioasă a Românilor în contra catolicilor, și că înzădară exploatăză dl. Densușană acele cuvinte în favorul ficțiunilor sale, este de lipsă să considerăm întregul contextul cuvintelor lui Șincal.

Acesta ă dice din cuvînt în cuvînt următoarele: „Ci mai pe larg le scrie acestea Samoilă Clain de Sad ădînd: „Intrăcea în anul 1696 Mihail II Apași lăsându-se de domnia Ardelului, a venit Ardelul sub stăpînirea împăratului Leopold I, sub a căruia stăpînire au început a învia catolicii cei de legea 2) latină, că mai înainte erau foarte gozi și preoți afevea încă nu se suferiau. Însă mare price era între acatolici și între catolici, la care religie să fie deregatoriile cele mai mari ale țerei. Acatolicii poțiau să fie la ei, că sînt mai mulți, ăra catolicii mai puțin. Pe acea vreme era în Ardel tesauriarul ăreșcă comitul Ștefan Apur catolic foarte bun. Cu acesta împăratul osebită corespundere avea, îndemnându-l, ca să lucreze, să crească religia catolică. Acesta a înscințat pe împăratul despre statul Românilor, cari nu sînt străini să se unescă cu catolicii cei de legea latină, și să se numere între catolici, numai împăratul să binevoască a-i face părtași tuturor privilegiilor, cu care se folosesc, și se vor folosi catolicii de legea latină. Români din Ardel pe acele vremi precum nu erau uniți cu Latinii, așa nu erau multă despărții de dîș; pentru că făcându-se mai toți Unguri, Secui și Sasi din Ardel, între cari trăiau Români, sau calvini, sau sociniani, sau luterani, nu sciau ei, ce sînt catolicii de legea latină, fără numai cătă auăia dela acatolici hule despre ei. Pentru aceea Români întrăcele turburate vremi se nevoiau, să țină credința, carea dela început o au luat și carea biserica, sîntele săbore a totă lumea, și SS. Părinți o au învățat. Se sfădăiau Grecii cu Latinii pentru credință, ăra Români nu sciau de acele prici ale lor, ci cum am ădăș, petreceau intru credință și învățătura creștinească, carea moșii și strămoșii lor dela începutul bisericei creștinesci o au luat. Totă grija lor era, ca să nu slăbescă, ori pentru gonele, ce pățiau, să nu cadă în eres.”

„Dreptă aceea împăratul Leopold I înscințându-se de statul Românilor din Ardel, în anul 1696 a dat o scrisore, cum Români din Ardel, de vor vre a se uni cu vre-o religie din cele patru primite în Ardel, adevă ori cu catolicii de legea latină, ori cu calvini, ori cu luterani, ori cu sociniani sau unitarii, să aibă acele privilegii și scutițe, care are acea religie, cu care se vor uni, sau de nu vor voi a se uni cu vre-una dintre aceste patru religii, ci vor mai voi a rămân în statul, în care erau și mai înainte, alte scutițe și ușurări nu vor av, ci vor fi, cum până aci au

fost. Întrăcea împăratul bine era înscințat despre Români, că ei nici numărul sîntelor taine, nici cinstea sîntei crucei, și a sîntelor icone, nici chemarea în rugăciuni a sîntelor, nici posturile și alte rîdueli și ceremonii bisericesci, nici sînta liturghie nu le vor lăpăda nici le vor părăsi, pentru aceea bine cunoscea, că ei nici cu calvini, nici cu luterani, nici cu unitarii nu se vor uni.”

„Resoluția ăceasta a împăratului Leopold I auzînd-o mitropolitul Românilor din Ardel Teofil, și învățînd dela pater Barani parochiul latină din Beograd, în ce poțe sta ăceastă unire cu latinii, carele i-a tălcuit, cum că prin ăceastă unire totă rînduella și ceremoniile bisericei răsăritului le potă țin Români, numai să creă, cumcă biserica Rome e pravoslavnă, și să mărturisescă, că patriarhul Rome e următorul sîntului Petru vîrhovnicul apostolilor, și dreptă aceea celă dîndu între patriarhi; că Duhul sîntu așa este al Tatălui și al Fiului, și pe latinii să nu-i clevețescă, pentru că ădăș, că purcede dela Tatăl și dela Fiul; că pânea azimă în biserica apusului așa e destulă materie a preasîntei Eucharistii, ca și pânea dospită în biserica răsăritului; că cei ce moră în pecate de morțe necăi, vor fi în muncă vecinice pururea, ăra cei ce s'au cătă și nu și-au plinită canonul, se potă ajuta prin liturghii, rugăciuni, milostenii și alte fapte bune de credincioși, ca să dobîndescă împărția cerului, precum o au dobîndit sîntii și o vor dobîndi și de aci înainte cei ce se vor adevărat, și vor face destulă pentru pecatele sale, sau prin sine sau prin alții binecredincioși. Acestea înțelegîndu-le Teofil mitropolitul, a făgăduit lui pater Barani, că va strînge săboră.” Acestea bine le scrie Samoilă Clain (Klein), numai în cronologie smintesc, că rezoluția de elă adusă, nu s'a dat în anul 1696, ci în anul 1698, cum vom vedă acolo.

Dacă esaminăm tôte cuvintele citate din Șincal, și pîtrîndem în înțelesul lor adevărat, rezultă din acele următoarele adevăruri, tôte contrarie născociturilor dlui Densușană, și anume:

1. Cuvintele citate de dl. Densușană: „Români din Ardel pe acele . . . turburate vremi” etc. nu sînt ale lui Șincal, ci ale lui Samoilă Klein de Sad, reproduce numai de Șincal. Se înțelege, că ăceasta este o greșală bagatelă, care ușor se poțe ierta la un istoriograf, care scrie „cercetări istorice-critice”. ¹⁾

2. Uniunea între Români din Ardel nici odată nu s'a agitat în forma de alianță politică-bisericescă, în virtutea căreia Români nu ar fi avut să profeseze nimic din credința catolică, precum visază dl. Densușană, ci totdeauna s'a agitat sub forma de unire dogmatică, care învolve primirea credinței acelei biserice, cu care avea să se facă unirea. Români, — după cum ne spune Sam. Klein, — pentru aceea nu se puteau uni cu calvini, luterani ori sociniani, pentru că unirea cu aceștia învolvea lăpădarea credinței biserice orientale despre 7 sacramente, și primirea credinței protestante despre 2 sacramente, asemenea învolvea de o parte lăpădarea dogmei biserice orientale despre prezența adevărată, reală și substanțială a Domnului Christos în s. Eucharistie și în sacrificiul sîntei liturghii, și primirea erorilor protestantice, cari nu admită ăcestă sacrificiu și prezența adevărată, reală și substanțială a Domnului Christos în ăcel sacrament, și așa mai departe. Din contră unirea Românilor cu biserica Rome nu învolvea lăpădarea dogmelor de credință ale bisericei orientale, ci numai admiterea formală a celor patru puncte, cari se află

altcum cuprinse în învățătura sîntei biserice, a sîntelor săbore și a sîntilor Părinți, dar pe cari viclenia Grecilor le-au scos la ivelă în mod măestrit ca puncte de diferență și le-au aruncat ca măr de cirtă în sînta biserica spre a-și justifica schisma lor de testabilă.

3. Misionarii bisericei catolice, între cari era și pater Barani, nici odată nu au voit să schimbe ritul și disciplina bisericei orientale la Români, ci au poțit numai unitatea în credință cu biserica Romei. Dacă însă astfel au purces misionarii catolici dela primele încercări de unire, atunci trebuie să încete odată pentru totdeauna calumnia aruncată în continu în fața bisericei catolice, că ăceasta ar fi voit să ne impună ritul latin. Suntem de apripe 200 de ani uniți cu biserica Romei, fără a ne fi lăpădat ritul și disciplina bisericei orientale, și totuși se mai află omeni, cari în fața ăcestui fapt luminos repeșcă calumnia amintită.

4. Români, după Klein, se ocupă cu idea unirii cu mult înainte de 1700. Pentru aceea ă dice dînsul, că încă la 1696 Apur „a înscințat pe împăratul despre statul Românilor, cari nu sînt străini să se unescă cu catolicii cei de legea latină”. Din aceste cuvinte se vede, că actul unirii a fost un act compenit bine din partea Românilor, un act, la care ei s'au hotărît încă pe cînd biserica catolică era asuprită în Transilvania, și prin urmare nu se poțe dice, că actul unirii a fost impus cu forța din partea catolicilor, cum le place unor scriitori a afirma.

5. Împăratul Leopold I prin unirea Românilor a urmărit scopuri foarte nobile și anume: ridicarea religiei catolice în Transilvania din starea ticălosă și insuportabilă, în care o aruncase netoleranța și violența protestanților, și ușurarea sorții Românilor, pe cari aceiași protestanți li lipsiseră de tôte drepturile naturale, religioase și politice.

6. Cuvintele citate de dl. Densușană din Șincal (recte Klein) nu representă pe Români în opoziție cu biserica Romei, ci în opoziție cu calvini, luterani și sociniani, pentru că în cuvintele citate se descrie starea religioasă a Românilor dinainte de unire, pe cînd aceia nici „nu sciau, ce sînt catolicii de legea latină, fără numai cătă auăia dela acatolici hule despre ei”.

Din contră intențiunea lui Klein este a arăta, cătă de apripe erau Români prin credință de catolici latini, și de aceea ă dice dînsul: „Români din Ardel pe acele vremi, precum nu erau uniți cu latinii, așa nu erau multă despărții de dîș.”

Și ca să esprimăm cu o formă teologică idea lui Klein, elă voesc să arete, că Români nu erau nici schismatici, nici eretici formali. Că ăceasta a fost idea lui Klein, se vede de acolo, că pentru a fi cineva schismatic formal se cere, ca cu voea și cu intențiunea să se separeze de unitatea biserice, adevă să nu se supună Pontificelui Roman și să nu comunice cu membrii bisericei supuși aceluia. ¹⁾ Er eretic este acela, care părerea sa falsă și greșită o apără cu cerbioșie, desprețuindu ăvortitatea biserice. ²⁾ După părerea lui Klein, însă Români nu erau separați de voea și intențiunea de unitatea bisericei catolice, pentru că ei nici nu sciau, ce sînt catolicii, și prin urmare nefiind conșii, că sînt separați de catolici,

¹⁾ Schismatici proprie dicuntur, qui propria sponte et intentione se ab unitate Ecclesiae separant . . . qui subesse reanunt summo pontifici et qui membris Ecclesiae ei subjectis communicare recusant (S. Thoma. Summa theologiae) 2. 2. quæst 89 art.)

²⁾ Qui sententiam suam quamquam falsam atque perversam nulla pertinacitate defendunt, praesertim quam non audacia praesumptionis suae peperunt, sed a seductis et in errorem lapsis parentibus acceperunt, quaerunt autem cuncta sollicitudine veritatem, corrigi parati cum invenerint, nullatenus sunt inter haereticos deputandi (S. Aug. ep. 43 alias 162 n. 1).

¹⁾ Chron. a. 1696.

²⁾ Putem vedă și de aci, că și Klein întrebuințază cuvintul „lege” în sensul de „ritu”, ăra nu de „credință”, ca dl. Densușană, și ca N. Maneagă în broșura fanatică: „Reunirea Românilor.”

¹⁾ ăceastă greșală o face și Nic. Maneagă în „Reunirea Românilor” la pag. 11, însă ăcestuia i se iertă și mai ușor, pentru că a ajuns la culmea confuziunii, neascității și necunoscinței lucrurilor bisericesci.

nu se puteau numi schismatici formali. Asemenea nu se puteau numi eretici, pentru că de o parte nici cunoștința nu aveau de erorile Grecilor, pe cari tocmai pentru acesta nu le apărau, ér de altă parte se și siliu, să nu „cadă în eres” și să țină credința, „care a biserica, sfintele săbore a totă lumea și ss. Părinți ai învățați”, care credința nu se deosebesc de credința bisericeii Romei.

Totă această idee, deși nu totu așa de clar și precisă, o exprimă în termeni drastici, după obiceiul său, și Șincai într'altu locu citată de dl. Densușan, unde se ȳice: „ȳirania acésta (din era calvinilor) socotindu-o augustă casa Austriei, și fiindu-i milă de bieții Români, după ce au luatú Ardélul de la Turci, la sfârșitulú véculu alú șeptespredecelea, a adusú unirea între Românií din Ardélú, numai ca să póta ajuta nobililor și preoților celorú românesci, ¹⁾ care unire n'a statú, nici nu stă din alta, fără numai să nu clevetimă pe cei ce se ținú de biserica Romei, érá noi Românií să ȳinemú obiceiurile bisericeii resăritului, și latinii încă să nu ne clevetescă pe noi, căci cele patru puncturi, cari suntu între uniți și neuniți (cu ȳertare să fie ȳisú de mine), *necum să le scie Românií cei proști și neinvățați*, dară dintre cărturarilor românesci, încă mulți nu le înțelegú, ci numai pleve vorbescú, neînțelegându unulú pe alulú.” ²⁾

După idea lui Șincai celea patru puncte nu puteau fi motivú de cértă între Români și biserica catolică, pentru că acele puncte așa, precum erau formulate din partea Grecilor, nu erau cunoscute *poporulu românescú*, și nici chiarú cărturarilor lui nu aveau cunoștințe întemeiate și lámurite despre dinsele. Din care cauză Românií nu erau eretici formali, și nici chiarú schismatici formali, fiindú că nu erau conscii, că suntu separați de sfința biserică, și nu aveau cunoștința despre motivele schismei făcute de Greci. Pentru aceea Românií, ca să se unescă formalú cu biserica Romei și să devină membrii aceleia, nu aveau să trecă prin sguduirii religióse, nici să facă schimbări în credința lorú, ci după idea exprimată aci de Șincai spre scopulú acesta era destulú, dacă ei nu negau adevărurile dogmatice ale bisericeii catolice, pe cari proprie și ei le profesau în toate așdămintele rituale ale bisericeii orientale și dacă intrau în comuniune de iubire cu ceilalți membri ai bisericeii catolice, și de sumpunere față cu capulú véduți alú ei, conservându-și obiceiurile speciale ale bisericeii orientale, adevă ritulú și disciplina.

Așa dară cuvintele citate de dl. Densușan din Șincai (recte Klein) nu numai nu ne arată pe Români în luptă cu Latinii pentru conservarea credinței, cum crede dl. Densușan, ci din contră ne înfățișează sfința unire ca unú lucru fórté naturalú între două bisericeii, cari numai în ritú și disciplină se deosebiau, pe cândú în lucrurile de credință erau una, fiindú că Românií nu țineau credința luată dela Fotie și Cerularie, ci „credința și învățătura creștinăscă, care moși și strămoși lorú dela începutulú bisericeii creștinescú o au luată”, și biserica Romei o a conservatú nealterată. Grecii cei perfidií făceau capitalú din cele 4 puncte, ér Românií nu sciau de ele, fără țineau, — cum ȳice totú Klein, — „credința, care a biserica, sfintele săbore a totă lumea, și sfinții părinți ai învățați.”

Că óre dreptú are Klein, cândú afirmă, că Românií în era calvinilor și-au păzitu nealterată religiunea catolică, este cu totulú altă întrebare, la care noi amú răspunsú cu deosebire în capituluí nostru intitulatú „*Samoilă Klein despre Mitropolia de Alba-Iulia*,” la care îndreptamú pe cetitorii nostri. Atăta este însă certú, că ideile lui n'au de a face nimica cu născociturile dlu Densușan, și noi numai atăta amú voitú să dovedimú la acestú locú.

(Va urma).

¹⁾ Cuvintele de până aci nu suntu citate la dl. Densușan, ca să nu apară, că la inițierea unirii au jucatú rolú însemnatú și intențiuni bune și nobile. Elú ar voi ca lumea să rămână în credința, că la inițierea unirii au datú ansă numai *intențiuni frauduloase, mizeleci și criminale*.

²⁾ Chron. a. 1514.

Dionisiú și Sibillele.

Scene din timpurile Cesarilor de Miles Gerald Keon.

(Continuare.)

De multú era inima lui Paulú aprinsă de dragoste. Dar nici odată nu a amintit'ó elú acésta Estirei cu vre-o mică vorbă. Cândú Germanicú făcea pregătiri pentru o nouă expediție asupra barbarilorú și a invitatú pe Paulú, să-lú însotescă, elú nu putea să refuze, nu putea să-și ascundă vitejia, voia însă, ca mai întâiú să audă o vorbă de mângăere de pe buzele feciórei, care i-a răpitú inima, voia, ca în răsboiú să se lupte numai cu barbarii, érá nu și cu négra Indoólă, ce-i muncia inima. Elú a întrebatú pe Estira, dacă vre să-i fie nevastă, după ce se va întorce din răsboiú, și din aceea clipă să-și împreune sórtea vieței sale cu a lui pentru vecie? Evreica s'a făcutú palidă. Ea tăcea, dar pe față i-s'a așețatú o severitate adâncă. Apoi a clătinatú linú capulú.

„Tu îmí faci o mare onóre prin vorbele tale,” răspunse ea, „dar acésta nu se póte! N'ar fi nepotrivită unirea între nepóta celui ce s'a luptatú pentru Dumneđeu și cauza Lui, și între eroulú tinérú și atătú de bravú alú puterniculú imperiú romanú. Nu tu și nici eú nu purtămú vina, ci unú neajunsú abisú sapă între noi legile poporului nostru, precum și sfintele nóstre cărți, cari oprescú unirea între unú păgânú și o evreică, — și dară te rogú, părăsesce acésta onorifică propunere. — Mie și moșului meu nu ne rămâne alta, decâtú să plecămú. Sora ta mi-a devenitú întru adevérú o soră, și mamă-ta o mamă bună! Nu cu nemulțămire mă voitú despărți de voi toți, și nu voitú înălța rugăciune cătră Dumneđeulú meu, în care să nu pomenescú numele vostru. De ne-amú revedé într'o lume mai bună!” Și după ce a grăitú cuvintele acestea, a și eșitú din odaie.

Paulú simția, că ea a vorbitú cu hotărîre, și că ceea ce a ȳisú, nu se póte schimba. În ziua următoare Íosia și Estira părăsiră castelulú. Lui Paulú lumea i-se părea plină de întunerecú, căci deodată cu depărtarea Estirei i-s'a stinsú cea mai luminósă stea, ce-i lumina viața, i-se părea, că unú vélú desú îi acopere întregú viitorulú.

După o absentă de câțiva ani s'a întorsú deodată cu Germanicú în uniformă de generalú și a luatú parte la cununia lui Veleiú Paterculú cu Agata, ce s'a totú amănatú din cauza absenței lui.

Paterculú a cumpăratú una dintre cele șesespredece vile ale lui Cicero de pe via Appia, așa că Agata nici căsătorită nu a fostú departe de mamă-sa.

Dela acestú actú de bucurie a familiei Emilianilorú n'a lipsitú nici unú prietinú, nici Crispú și Crispina, precum nici Benigna cu fericitulú său soțú Claudiú. Acești doi au intratú ca diregători ai castelului Liridiú.

Nuamú unulú n'a sositú în personă, ci le-a trimisú unú darú scumpú de nuntă și și-a justificatú absența. Marcú Lepidú, triumvirulú de odinióră a fostú acesta. Elú a scrisú întréga sa avere pe numele cumnatei sale. Și astfelú Aglais s'a făcutú posesoră și preste castelulú Monte Circello, „castelulú vrăjitú”, precum flú numia Agata.

Într'aceste sosescé în Roma vestea despre mórtea lui Germanicú. Întregú orașulú arunca vina pe tiranulú. Piso și Plancina și-au cređutú terminatá misiunea lorú, căci s'au în-

torsú în Roma, ca să-și primescă rêsplata cea grasă.

Dar Tiberiú, ca să se spele în ochii lumii, a aruncatú în prinsóre pe Piso, unde acesta după trecerea unú anú de desperare a muritú. Plancina a rămasú liberă și a agitátú încă treispredece ani opiniunea publică, până a fostú aruncatá și ea în prinsóre totú din cauza uciderii lui Germanicú și acolo s'a sinucisú.

Acum numai a rămasú Tiberiú singurú domnitoriú și a începutú să fie îngrozitoriulú despotú așa, precum ni-lú înfățișează istoria. Multă vreme au clocotitú pe nesciute patimi în sufletulú lui, acum însă și-le-a versatú asupra nefericitei Rome în totă turbarea lorú.

Nici rangulú, nici averea, nici frumșeța, nici nevinováția nu l'au muiatú în setea sa de sânge. Dimpotrivă aceste fiesce care în parte l'au ațitátú numai dorința nebună. În totú ce strălucia ori era admiratú, vedea unú rivalú, care avea să fie delăturatú.

Agripina își grijia fiil ca o leólca. Ea venitú cu ei în Roma, și tiranulú se gândia, să le stîngă viața. Nero era celú mai bétranu între fiil lui Germanicú și nutria dorința de a ajunge la împărăție. Tiberiú însă s'a scăpatú de ei. Agripina însă-și a grăbitú mórtea sa și a fiilorú săi prin ambițiunea sa prea fățișe. Tiberiú a esilat'ó pe insula Pandataria, pe Nero pe insula Planasia; Drusú, alú doilea, a rămasú prinsú pe colina Palatină, Caligula, celú mai tinérú, pe carele noi flú cunoscemú deja ca pe unú monstru, a scăpatú singurú cu viața. Elú a fostú datú în grijea bunicei sale Antonia. Tiberiú într'acestea s'a retrasú pe insula Capri, ér Roma a lăsat'ó în mânilé credinciosului său Seianú, care îi trimitea vești desfătătoare. Agripina mai înainte de a fi trîtită în esiliú, a cerutú să vadă pe tiranulú, ca să-i rostescă în față afuriseniile sale, — și cândú s'au întînitú, nobila Romană și-a versatú totú foculú mâniei asupra lui. Tiranulú n'a uitat'ó acésta: a trimisú unú sclavú, care a bătut'ó și i-a scosú unú ochiú. Istoria ne spune, că pe insula aceea pustie Agripina se hrănia din merindele păstorilorú dimprejurú, și acolo i-s'a spusú într'o ȳi, că pe fiulú ei Nero l'au sugrumatú, și că Drusú a trebuitú să se nutrescă cu paiele așternutului său, și cândú acestea s'au gătatú, a muritú de fóme.

Dar să lăsămú chipurile acestea fioróse și să ne întorcemú la prietinii nostri. Numérulú lorú s'a mai înmulțitú cu unulú. Agata a dăruitú soțului său unú băetú grăsuliú și plinú de sãnătate. Paterculú i-a datú numele Emiliú Paulú, ca să se lege castelulú Liridiú éragi de vechiulú nume.

Dar și afară de acestú imbucurătoriú evenimentú ne mai staú în prospectú altele, cari nu le putemú trece cu tăcerea. Paulú era încă totú neînsuratú. Depărtarea Estirei i-a lăsatú în sufletú o durerósă urmă, ce-i consuma întregú veselía tinereței.

De câte ori s'a gânditú elú asupra cuvintelorú grăite de ea, că nu se póte întâmpla o unire între unú păgânú și o evreică! O evreică simplă și séracă, insultatá atătú de grosolanú de unchiulú ei, l'a respinsú pe elú, pe unú bogatú nobilú romanú, din prícina, că elú era păgânú, nu era evreú. De atunci a studiatú elú toate cărțile sfințe, la cari s'a provocatú Estira și pe cari și-a rázimatú refusulú. În acestea a găsitú elú nu numai legile dintre ómeni și Dumneđeu, dintre ómeni și ómeni, ci și lucruri, cari l-au

ocupată atențiunea în măsura cea mai mare. A găsită adecă o mulțime de profeții, cari toate se referiau la o singură ființă, a cărei sosire au vestit-o Dionisiu și sibilele și o așteptă Evreii.

Tote acestea l-au pus pe gânduri și l-au făcut să-și întoarcă fața cu scârbă dela scenele deșerte și îngrozitoare ale Romei. Dar rangul lui înalt, precum și gândul, ca să alunge ocaziunea de a se face bănuț de tiranul, îl făceau, ca totuși să se prezinte la jocurile publice în uniformă de serbătoare. Îi era însă preste puțință și numai să se cugete la o altă căsătorie. Deși erau multe fetele Romei, cari se gândiau la frumosul legat, nu era însă una, care să deștepte interesul lui. Atențiunea generală, de care avea parte, nu l-a rămasă taină, precum nici privirile gelose ale tiranului, cu cari îl împingea la diferite adunări, când observa, cum privirile tuturor petrecu cu plăcere la frumosul erou. Acestea le-a vădit și el și i-le mai spuneau și prietenii.

Într-o sară caldă de primăvară Paul se întorcea către Liridiu din Roma, unde a luat parte la o reprezentațiune din cercul Statilianu. El a aflat pe mamă-sa pe balconul coperișului, unde aștepta tocmai sosirea lui.

De câte ori mergea el la Roma, mama îngrijată îl urma cu fiori, căci agenții lui Tiberiu erau capabili, să despoe pe ori cine de onoare și libertate. Privirea lui neobișnuită de întunecată o făcea să presimțescă rele.

„Mamă,” duse Paul răspundându-i privirii ei întrebătoare, „dacă nu-ți face supărare —”

„Nimica nu-mi face supărare, ce duce la binele tău. Noi am mai vorbit dora despre ceea ce vedu, că vrei să duci —”

„Așa dară sunt de părerea, că acesta să se întimple acum,” duse Paul. „Se în-

telege, va trebui, să rămână în cea mai mare taină. Monte Circello se va vinde, și Paterculu primese Liridiul.”

„Așa să fie, fiul meu.”

„Er noi mergem mai întâi în Atena la Dionisiu, — apoi vom mai vedea, ce vom avea să facem. Lanțul trebuie trecut, fără să ne atingem de el. Tiberiu e îngrozitor, mai îngrozitor în dragoste decât în ură, căci cea dintâi nu e decât vclul, care acopere pe acesta. Grația, ce mi-o arată astăzi, nu poate fi decât anunțul peririi mele. Sub zimbetului lui zace morțe. Tocmai acesta m'a adus la hotărârea, să plecăm. Germanicu nu mai este, Roma e în pace și-mi poate da voie să o părăsesc pe o vreme.”

„Bine,” fiul meu, vom porni dar,“ duse mama bună. „Sara de mâne să nu ne mai găsească aici. Paterculu poate să se ocupe cu vinderea castelului Monte Circello și în absența noastră. Tellus va merge îndată, ca să arvună o nae, care să ne ducă dela Ostia la Atena.”

„Acastă Romă falsă mi-s'a făcută nesuferită,” adause Paul. „În afară strălucire, înăuntru morțe hidă — o corabie fără cârmă și cârmuitoriu, nu va trebui ore să se nimească?”

O privire mai aruncă mama și fiul spre frumoasa împrejurime dela picioarele sale. Privirea li-se perdea apoi în nemărginita mare la apus. Apoi se duseră, să-și facă pregătirile de drum.

În sara următoare era către mediu de noapte, când dela malul Ostiei se depărta o barcă mică. În ea se afla Paul cu mamă-sa și servitorii Filip și Melena, cari s'au învoit să însoțescă pe stăpânii săi în patria lor.

XXXIII.

În anul al treizecilea după era creștină într-o dimineață senină de vară mergea pe stratele mute ale Ierusalimului un simplu

peregrin. El umbla ca și unul, care pentru întâia oară umblă prin cetatea acesta, și se îndrepta mai mult pe ghicite, admirând lucrurile celea ce le întâlnea la totu pașul. Î-a venit, să iese din interiorul bogatului oraș și urcându-se pe una din înălțimile din apropiere să contempleze chipul renumitului oraș.

Care călătoriu nu va fi simțit nerăbdarea vie, ce te cuprinde, când ai intrat într'un oraș străin, care ți-a ocupat de multe ori fantasia, și mai cu samă de ai ajuns acoio sara? De-odată cu revărsatul zorilor a ieșit prin roua dimineții și legatul roman Emilu Paulu Lepidu, care abia în sara trecută a sosit în orașul doritorilor sale. Să întrebe de cale figurile mute și somnorose poate, cari treceau în sus și în jos? N'a făcut-o, ci a înaintat el singur aducându-și aminte, că în sara trecută chiar pe acolo a intrat în oraș. (Va urma).

Bibliografie.

A apărut de sub tipariu **Otocolul cel micu** edit. III. Blașu 1892 și se află de vindere la tipografia seminarială nelegat cu prețul de 80 cr. v. a., legat cu călcăiu de pânză cu 95 cr. v. a. Legat dimpreună cu **Pentecostariul** costă 1 fl. 80 cr. v. a.

Testamentul și Literele fundamentale ale fericitului Arhiepiscop și Mitropolitu gr. cat. de Alba-Iulia și Făgărașu **Dr. Ioan Vancea de Buteasa**. Blașu 1892. Tipografia Seminarului gr. cat. din Blașu. Se află de vindere la Administrația „Unirii”. Prețul 10 cr., cu portu postal 15 cr.

A eșit de sub presă opul **Toma Kempis**, tradus de **Gavrilu Popu** canonicu. Prețul legat cu auritură costă 1 fl. 10 cr. Doritorii de a-lu ave să se adreseze la auctorul trimițându cu asemațiune postală 1 fl. 15 cr. și vor primi opul sub legatură cruciată fără portu.

Editor și redactor răspundător:
Dr. Victoru Szmigelski.

JOSIFU GAVORA (3) 25—26

distinsu cu medalia espositională cea mare pentru lucr escelent și gustu bun la esposițiunea regnicolară din Budapesta în a. 1885.

Budapesta, IV. strada Vașului Nr. 17

Recomandă cu prețuri de cele mai convenabile și în esecutare câtu se poate mai frumoasă obiecte de lipsă

pentru ajustarea bisericilor, și anume:

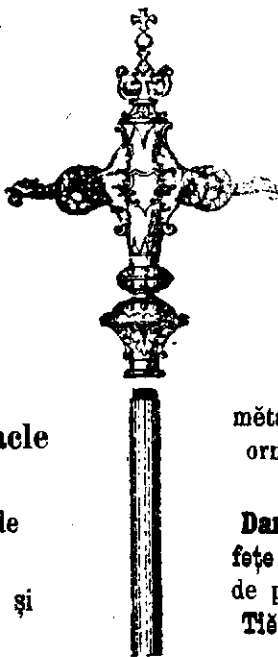
Felone preotesci și stiohare diaconesci

Flamure pentru biserică și reuniuni.

Flamure pentru reuniuni de pompieri, de scolari, reuniuni bisericesci, reuniuni industriale, de cântări și de pompe funebre.

Candelabre, racle și potire,

luminarie de parete și de altariu, și oandele.



Primesc și eștuiesc iefin repararea vestmintelor bisericesci, intrargintarea și intraurirea de potire, racle, candelă și luminarie de altariu.

Mare asortimentu de brodari de aur, de argint și de mătășă, precum și de ornaturi bisericesci brodate

Dantele bisericesci, fețe de altariu, cruci de parete și de scolă. Tiesături bisericesci, damasturi etc.

Acurătatea mea o potu dovedi cu snte de epistole recunoscătoare. Garantiu de prețuri și preliminară de esec trimitu la cerere franco.

Cu deosebită stimă cutez a încunoscintă pre Veneratulă Cleru greco-catolicu,

că precum și până acum iaș asupra-mi gatierea de iconostase, amvone, altare

și alte obiecte de ale instruirii interne a bisericilor, în ce privesc lucrul de măsari și de sculptori, de colorare respective de marmorisare și de provedere cu icone sante, dimpreună cu aședarea acelor obiecte în fața locului, precum și renovarea de iconostase cu prețurile cele mai iefine.

Cu proiecte colorate servesc cu placere.

Iconostasele ridicate de mine în bisericile greco-catolice au câștigat recunoscere deosebită, și tote mă îndreptătesc la sperarea, că Veneratulă Cleru mă va împărtăși ocașionalmente de prețuită-i încredere. Silința mea se va îndreptă totu-deauna într'acolo, că și de aci înainte se merită renumele celu bun, care mi-lam câștigat până acum.

Prin tarifulu de zone dispărându departările, prin acesta capacitatea de concurență mi-sa măritu.

Rogându-mă pentru prețuite comande sum

Oradea-mare, 10 Ian. 1892

cu deosebită stimă

Carolü Müller,

auritor și fabric. de reclus. biseric.

(6) 46—52